

صاحب امتیازی :
شهبندر زاده قلبه لی
امیر ملی

اداره و تحریر محلی :
جفال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایملیدر .
نسخه سی هر پرده یکر می پاره در .

۱۵ ربیع الاول ۱۳۲۹

قُلْ بِرَحْمَةِ اللَّهِ أَنْعَمَ مِنْ دُونِ اللَّهِ : الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

شرائط اشتراك :
سنه لکي ۳۰، آلتی آیلنی
۲۰ غر و شدر

۱۳۳۰ اجنیه ایچون :
سنه لکي ۱۰، آلتی آیلنی ۶ فراقتدر. اعلانات ایچون
اداره ماموری محمد ذهی بکه مراجعت ایملیدر .

۱۶ مازت افرنجی ۱۹۱۱

۳ مازت ۱۳۲۷

یواسنی سوارز . اولیایہ کہ بڑہ بوندہ کی اسرار
یلمزک ، بوندہ اسرار و ہمارے کی رقوقہ قاری ماضیہ
جواب ویرر ، لکن انضاف ایدیلین ، بو عصر ترقی
و حقیقتہ اسرارہ دیککز ؟ اگر بوسرارلر ، اظہاری
مغیوب شیلر ایسہ اوکا هیچ لزوم یوق ، اظہاری فہم
عمومی بہ و خصوصہ عامہ غیر موافق و مناقشات
و نشانی موجب شیلر ایسہ ، شیرئ عارف باللہک
دیدکی کی :

.....
حال ایلہ قال اہلنی هیچ امتحان ایتمز بیلن ،
اختیاری کتر تحقیق عیان ایتمز بیلن ،
کلم الناس مقتضاسجہ زیان ایتمز بیلن ،
قوش دبی فہم ایلہ بن عرفان ایچندہ بیلن .
مؤداسجہ بوقیل وجدانیاتی اورطہ آتوب
مناسز ، یزاتیم ، لرہ دوشمک وجدانسز قدر ،
یوق ، ادوار سالفہ نک قہر وظلمہ سولہ نہ مہم
واظہاری لازم حقایق ایسہ ، « ب » افندی بولری
ستون مطبوعہ اہدا ایلہ اولایو امی و سوکرادہ
عامہ انسانی ارشاد بویورسون .
« ب » افندی ، روح حقہ کی افکارمزی دہ
هیچ بیکنیمور ، بزی تمہیل ایدیور . و « حامی
بولوندینکزر روح حیوانیدن بحث ایدیکز ، روح
انسانیدن بحث ایتمیکز » دیور . بزبوکاداریلایز .
بز هیچ بروقت استدباده فکری بہ قائل اولادق و هیچ
بروقت ہر سوزمک « وحی الہی » کی بلا تدقیق
ولا تنقید قبول ایدیلہ سنی طلب و امید کی برجہ
دوشمک . لکن « ب » افندی :

ہر کورن عیب ابتدی آب دیدہ کریانی ،
ایلم تحقیق ، کورمش کیمہ یوق جانانی ،
نشیدہ عارفانہ سنی یازیور کہ بوندن « جانان » ی
کورنلردن ، روحی بیلنلردن اولدیننی آکلا ترقی
ایستیور . اولایلیر . لکن بشریتک دوشونمک
باشلادیننی کوندن بری بردورلو حقیقتہ ایرہ مدیکی
روخی بیلش ایسہ نہ بہ بشریتہ بیلدیرہ رک امثالی
نامسبق بر لطف بی عدیلہ بولونیمور ، روح حقہ
بیلدیرننی یازمقدن و عامہ امتی و انسانی ارشاد
ونتوریدن اوئی کیم منع ایدیور ؟

لکن قورقارز کہ « ب » افدینک کوردیکی جانان
نفس امارہ سنک قودوردیننی وسائے سکر ایلہ عقائی
غیب ابتدکی صیرالردہ کوزینہ ایلدینن « علی الغادہ
برالناس » و بیلدیکی روح « علی السادہ بر قالب
اولاسین !
لطیفہ فی براقلم : بوکون میدان مردی دہ ؟ مردجہ
سنوز سولیلہ جک بردور مسعود واصل اولدق . مباحثات
حکمیہ دن دولای کیمسہ نک معاتب و متضرر اولمانی
وارد خاطر اولاماز . بیلنک وظیفہ شکران و عبودیتی ،
سجیہ عرفان و انسانی ، بیلدیکنی بیلہ بیلرہ
اوکر تمکدر . « ب » افندی روح حقہ صاحب
اختصاص و معلومات ایسہ لطفاً و بوملتہ مرحۃ برار

یازسین بزدہ رفقای کر اہملہ برابر بواری دارالفنونہ
اولاد وطنہ تدریس ایدہ لم . عالم فن و حکمتہ قارشی :
ہی جاہلر ! بیکرلہ مجلدانہ بالغ اولان احوال الروحہ
و علم روحہ عائد اثرلری یاقیکز ، ایستہ بزم « ب »
افندی حقیقت روحی و وظائفی بیلدیردی ، برار یازدی .
دیہ نمرہ زن افتخار اولام .

مکتوبکزرہ امضا ایتمیشکزرہ کلنجہ : ہر طریقتک ،
قرآن و نبی عرفانن آئینش دستا بر اخلاقیہ سنی وار .
شوقد کہ ہر برسی فضیلت وردائت ایچون اوصاف
مخصوصہ انتخاب ایچلردر . مثلاً فضیلتک ملی کیمیندہ
تواضع ، کیمیندہ کرم ، کیمیندہ تسلیمت وردائتک
ملی کیمیندہ بغض ، کیمیندہ حرص [الی آخرہ]
عدایدلشد . نسبت ایمانیتیککز طریقتہ ردائتک تمللری
« کذب » ، « ریا » و « کتمان » در . مساعدہ کزلہ ،
بزدہ قارشی حرکتکزرک شود ستورہ کورہ « نفاق » اولدیننی
سولہ جکزر .

ہر قارنمز ، فکر لر مزی تصحیح ، اجتہاد آموزک
برقسنی عدم قبول و بزی ارشاد و تنبیہ حقہ بالطبع
مالکددرلر ، و اولر بو حق استعمال ایتدیکہ بزافتخار
ایدہرز . لکن کمال صفوت و صمیمتہ انظار عامہ بہ
قودینموز و اسلامیت و انسانیہ مفید صاندینموز افکاردن
دولای امضاسز مکتوبلرلہ بزی تحقیقہ یلنمک ، هیچ
براہیتی و تأثیری اولامغلہ برابر ، قانچیکہ و مروانجہ
برحرکتدر .

سائل علم

مدارس و تیشنلر

اقوام قدیمہ کی مرز تحصیل — [دورہ توقف و عما]
تحصیلک و مدرسہ سزک — بزدہ تحصیلک ضرورات
دینیہ دن اولوب عمومیک دوری — بزدہ ایلم مدرسہ —
مدرسہ لرک صفحات تشکی — مدرسہ تحصیلدن مقصد —
مدرسہ لردن تیشنلر تاملر — اسلافہ مسلک اختصامہ
رعایت — علماء سلفک کدینیلرلہ تیشلری — مدارس سزہ
انحطاط — طریق علمینک اصلاحی — احداث اولمنی ضروری
اولان جہات و مراتب علمہ — اصلاح مدارسک بر مسئلہ
عمومیہ اولمنی — وسائرہ —

ہر عصرک سبایای خصوصہ سنی یکدیگرندن متاثر بر جوق
نقطہ لردن نظر مطالعہ بہ آئینہ بیلر . اعصار متوالہ ادوار
مختلفہ انسانیہ کی افراد بشریہ کی یک مہم فرقت کوسترر .
مثلاً اوچ بیک سنہ اول یشامش برانسان ایلہ بوکونکی عصر
انوار مائریلہ نور ایش بر ذات آرہ سندنہ پک قولای
آکلاشلان پک واضح کوریلہ بیلن فرقلر اولدیننی کی ادوار
ماضیہ حیاتیہ ایلہ بوکونمچی عصر آرہ سندنہ دخی بالطبع
تفاوت کلی وارد .
معانیہ اسکی ویک دیہ توصیف اولنان زمان اساساً بر
امتداد موہودن عبارت اولدینندن دھا طوغری بر مقیاس
اولق اوڑہ عصر و زمان دکل انسال متتابعہ بصریہ نک سبایای
مخصوصہ لر نظر تدقیقندن کچر بیلدر . چونکہ زمان انانظرہ
انانظرہ خواص مکتبہ متفاوتہ لر تشکیل ایلر . بناءً علیہ
بزدہ اسکی زمانہ دکل بزدن اول یشایوب صحائف ماضیہ بہ
کیرمش اولان انانظرہک حیات تحصیلہ لرندن بحث ایدہ جکزر .

تاریخک ظلمات خفا سندن قورتیلہ بیلش اولان قدیم
یونانیلر و کلدانیلر کی بعض اقوام اولیہ علمانی طلبہ سنہ
پانچہ لردہ ؟ قیر کریشیلرندہ ، ستون دیلرندہ ، صوندیرمہ
آلتیرندہ درس و بررلر ایدیکہ بونلردن جوق سکرہ اولیان
بطلالہ زمانندہ کی طلبہ بولری پک آوارہ و انتظام سز بولیور
ایدی .

بزجہ اساساً مبادی علوم و فنونی انسانظرہ انبیای کرام
تلقین و تعلیم بیورمش و بونلرک جہلہ سندنہ اساسی مشکاتہ بوندن
ماخوذ بولش اولفلاصیت انبیای غائب ادوب فلسفی برمسک
تقیب ایدن وادیان سبایہ دن برینہ منسوب اولان بالموم
اقوام ماضیہ نک بوتون معلوماتی سبایہ سربوط ایدی . بین الیشر
علوم و فنون مظهر انکشاف اولازدن مقدم اقوام ماضیہ
آرہ سندنہ پک جوق حکما و فلاسفہ نک ظہور ایش اولسہ
بونی مؤیدر . یعنی انسانلر ہر نہ بہ دائر اولورسہ اولسون
کافہ معلوماتی انبیای کرامہ مدیوندرلر [*] . انبیای کرام
ایلہ اولان خط اتصال معنوی برنی پک جوق انکسارہ و غرائش
اولان اقوام قدیمہ دن سائیلری تلامذہ سنی معیدلردہ اجرام
سبایہ دن برینک مثلاً شمسک روحانیتی استرال ایچون روحانیت
شش ایلہ مناسبتدار اولان رواج کونا کونا انجریہ سندنہ
آلتوندن برہیکل داخلندہ برطاقم الفاظ سحریہ اوقویہ رق
عادتا بوعالدن انسالخ ایدہ رک و بوندن عبارت بر غشی
ایدی بہ گرفتار اولیور ایدی .

ایستہ بولہ : استرال ارواح سبایہ (۱) بہ موقتہ حاصل
ایدن ممتاز تیلر کاهن اولیور و قوای سبایہ کی قوایل ارضیہ بہ
تطبیق ایلہ ہرشی پانچہ کب قدرت ایدیور ایدی کہ بوہرشی
پایان کاهن برمعیدہ آدی ایدی .

بونلردن برشعہ اولان یونان قدیمک معیدلری دخی طبابت
و بالموم شعبات ریاضیہ کی تحصیل ایچون بر مرکز علمی
ایدی .

مثلاً مملکتی استیلا ایدن بر (ویا) نک اندفاعی ہاتفلر
طرفندن معیدہ کی مذہبک اعمال غایت کوچ بر شکل ہندسی
ایلہ تجدیدینہ ربط اولتیور . طبابت ایسہ بالکزر معیدلردہ
اجرا اولتیور و شفا بیلہ معیدلرہ کیدیلیور و جواردہ کی
صیباق صو منبرلردہ کب عافیت ایدیور . بوکا طبابت
روحیہ دخی قانیلیور ایدی .

یعنی قدیم ناظم امور بصریت اولان معیدلر بشرک مادیات
و معنویانہ حاکم و کاهنلردہ دخی برقوہ مافوق الطبیعیہ وجود
اولدیننہ ہرکس قانع ایدی . بونلرک بعضیلری زمانہ قدر
کلشدر . و احکامکہ هیچ بر تبدیلہ دخی اوغرایہ بقدر .
مثلاً زمانک شمسک بردورہ سندن عبارت اولان سنہ بہ سنہ نک
بردورہ قریہ کی اشار ایدن آہ و آبک کواکب سبہ عرض
پرستش اولدیننی کونلرک نہایت کوندن تکرر ایتدہ
اولان پدی کونہ یعنی ہفتہ بہ تقییمی ہپ بو معیدلردن صدور
ایش اولان اوامر جہلہ سندنہ ہفتہ نک عدد ایامیہ کواکب
سبہ آرہ سندنہ کی مناسبت معروضہ نک الک بیوک ذلیلی حالا
اسماء ایام ایلہ کواکب سبہ اسملری آرہ سندنہ بعض اوروپا
سانظرندہ موجود اولان مشابہت لفظیہ در .

یوغریب و شاعرانہ اولان حیات قسماً ازمنہ قبل التاریخہ
وقسماً قرون ایلہ قانیبر .

ہر شعبہ علیہ و فنیہ کی تصنیفات اساساً امور اعتباریہ دن
اولقلہ بزدخی سیر معنوی بصرایچون بورادہ [دورہ تفکر
و تحری] و [دورہ توقف و عما] و [دورہ عمل تیقظ]
ناملرلہ اوچ دورہ قبول ایدہ جکزر کہ مسرودات ناچیزانہ مزی
صورت و چیزہ دہ عرض انظار قارئین ایلم . بوادوار آرہ سندنہ
یکدیگرینہ داخل ایدن اقسام بولہ بیلرہ سہ شواوچ حد
فاصل قبولزہ برمانع تشکیل ایلمز . ابتدائی نمین اولنہ میان
[دورہ تفکر و تحری] دن سکرہ بصر آرہ سندنہ امواج
احترامات قانیلیور . و وقوعہ کن قانیل عماریلر ایلدوری
ارضی خون بصر قانیلیور ایدی کہ بو [دورہ توقف و عما] دہ

[*] (التماز الضیاء فی تعالیم الانبیاء) نام بو بایدہ عریجہ
برار ناچیزانہم دردست تحریر اولوب اتمامنہ موقتہ جنتاب
حقدن تخی ایدرم .

هیچ بر سبب مشروعه مستند اولقسنزین مجرد
اذواق نفسانیسی تطمین ایتک ایچو - کوجوک بروسیله
ایله تأهل ایدیور یورلر .
صکره نه اولیور ؟

امر عدالتی قطعاً ایضا و محافظه ایدمه دکلرندن
ناشی ، باشد قالان ایلک عالمه - رأی العین مشاهد
ایتدیکم ایچون سویله یورم - سقالتلر پریشانقلر
ایچنده سورونیور . بک جوغیده دوشدیک کرباب
فلاکتدن تخلص کریان ایدمه مسمی یوزدن بر زمان
قلیل ظرفنده ، جمیع غنایه ک اوعضو مهمی قیمتدار
برمیوهداری اولان اوتارین فدائی دوریلوب کتیمک
کی بر حال المناکه کرفار اولیور شمدی قاعلرندن
شوراسی اکلامق ایسته یورم عجباً اشو آیت جلیله ده
مندرج مساع شرعیدن غرض الهی بومیدر ؟ !
بونلردن برینه :

جام عزیم برادر ! ایچون تأهل ایدمه ک عالمه نیک
استراحتی اخلاص ایدیورسک طرزنده بر سوال ایراد
ایدیله ک اولسه کندی حقی کوستریمک ایچون
بیکنه اولان زوجه سندن اشتکابه باشلا یچق و برار
دهاتعمیق مسئله صدنده بولنه یچق اولورسه کز بیوک
برپرده بیرونلق برجرانکارلق قارشینده بولنه یچکزه
امین اولیکز .

آله یچکز جوابی بن سزه سویله ییم : -
حضرت پیغمبرک متعدد زوجهری بولوندیغندن
و قرآن عظیم الشانک مساعده سندن باحت اوله یچندن

کتاب بلاغت نمونده مندرج مراد الهی مقدما نکاشته
بحث مقال ایلدیک ایچون شمدی بز بوراده یالکز ،
حضرت پیغمبرک تعدد زوجات خصوصنده حس
ایتدیک مجبوری تدقیق ایدم . .

قاره ، جناب پیغمبرک تعدد زوجات نقطه معنا
بهاننده التزام ایتدیک مسلکی نظر تدقیقندن کچیر
ایکون بونک کسکین نفسدن زیاده برسیاسته مستند
اولدیننی ملاحظه ایتلی واعتباردن دور طوتمایلدیر .
معروض وجهله ملاحظه ایدر واعتباردن اسقاط
ایتزسه حل مدعا ایله اصل مقصده وارمش اولورز .
چونکه جناب پیغمبرک تحت ازدواجنه ادخال ایتدیک
نسادن بعضی عربک اکثر فی عالمه لرنندن بعضی ایدمه
قوت و مکتبجه قبائل عرب میاننده اشتها ایتیش
اولان قیله لک معظملرندندر .

صوکره ، جناب پیغمبر کی مثلی تصادف ایدیه
مهرین مطبق عدالت برذات معالیساتک نشر تطبیق
ایتدیک امر مهم مساواتی بوکون تطبیق ایدمه بیله ک
بشقه بر فرد کوره من ايسم ، قارنلرم ! بی ادعایمه
حق کوریکز .

چونکه زمانمز زمان عتیق ابدال ایتدیک قدر ،
مساوات پروانی ، میانه جبقاره قدس ساخت کوسترمیور .
نتیجه : - تطویل کلامدن احتراز ایدیه حکم که ،
اولا قید قرآنی ایله غرض الهی و ثانیاً حضرت

اعتباراً افرادینک معلومات و تکمیلی نسبتنده آثار
قدرت کوستره بیله یچکندن سایه مشروطیتده
افراد ملت تعالی و ترقی ایتدیکه قوه عمومی مزده
تعالی و تشبثات اقتصادیده تزیاید ایدیه یلیر .

بونک ایچوندر که ده خیلی زمان قوه اداره نیک
تشبثات شخصیه ایله حصولی محال اولان امور جسمیه
نافعه ده افراده ظهور ورهبر اولمسنک لازم بولمسی
اعتباریه قوه اداره و وظائف اساسیه نه داخل اولیان
تعیم امر معارف و تکثیر مؤسسات نافعه کی معاملات
عمومییه درعهده و فقط معاملات صرافیه و تجارییه
طوغریدن طوغرییه کیریمه کندن قطعاً توفی ایلیدر
و بتون معاملات و سرمایه منفرد و امنیت متقابل
اعتباریه ال ک کوچک تشبثات شخصیه ده بولمقدن
عاجز اولان افراد ملت کوزا و کنه کتیر یلورسه تشبثات
شخصیه حیات بخش اولق خصوصنده قوه اداره مزک
درعهده ایدیه کی وظائف منضمه نیک قیمت و اهمیتی
بوتون ثقلیه نظاره ایدر .

زراعت باقه لرنیک بر مؤسسه جسمیه مهمه و
ملیه شکلی آله یلمسی خصوصنده کی تشبثات قوه
اداریه مزک ظهور اولسی لازم کلور . مؤسسه
مذکوریه طوغریدن طوغرییه اداره سنده
بولندیرمی زراعت باقه لرنده طویلنان سرمایه ملیه
مزک بخش ایتک قابلیتده بولدیننی قدرت و فائده دن
دها جوق زمان ملت و وطن محروم قالور .

قوه اداره مز یازراعت باقه لری سرمایه لرنی
ایکی به بولهرک نصفنک زراعت باقه لری ایچون سرمایه
اتخاذیه زراعت حاصلات و واردات سنویه سیله متناسب
مقدارده شخص واحد اقراضانده بولمق و ایدیان
اقراضاتک تأمین استیفای ایچون زراعت اراضینده قلیماً
طوقایلمیوب آنجق محصولات زراعیه نیک عشری
ویا خمس مقداری حجز و فروخت اولمق و بناء علیه
اقراضات مقابلی زراعت اراضینک بیع و فراغه
مصرف و کانت اختیار ایتدیرلیوب اصحاب اراضی
و علاقه دن اولسی کافی کورلک صورتیه زراعه آنچه
اقراض ایدلک و دین مقابلنده زراعت صایله یچق
اراضینک زراعتله طوغریدن طوغرییه علاقه دار
اولیانلرک عهدلرنه انتقاله بیله معامله کمانت ایچون
مبالغ مطلوبه بی بالتادیه زراعی باقه یه تدین ایتدیرمکه
زراعت اراضینک و علاقه دار اولیانلره بیع و فراغه
مانع اولق کی خدمات مهمه ایله اشتغال ایدیه ک بر
مؤسسه وجوده کتیر لیدر . ع.ن. مابعدی وار

اجتماعیات

یا کلش تلقیردن

- - - - -

مابعد

زکینلرمزه کلنجه ، اولورده بومساع شرعیدن
صوک درجه یوز بولملردر .

ظهور ایلش بریلنوف و عالم تاریخ بزه خبر ویرمیور .
بیر ادوار ابتدایه ده مشهودی اولان معجزات طبیعی
قارشوسنده یک جوق دوشونش و بوناظر علویه کندیسی
سای معنویه جذب ایلشدر که کندیسه الهام حسن و تفکر
ایدن اسباب و مؤثرات ایله نه صورتله مناسبدار اولدیننی تحقیق
ایلک اندیشه سی دخی بشری هر طرفدن احاطه ایتدیه بزجه
یوقاروده عرض اولدیننی وجه اوزره انبیا کرامک اساله
بیوردقلری جریان نورانی ارشاد ایله تنویر شاهراه حقیقت
ایدن انسانلر بر توکل دیندارانه ایله مسترغ اولشلر ایدمه
بونلرک ککشتکان اخلاقی برطاقم خیالنه اسناد قدرت ایله
هر بری شتون کونیه دن برینک ناظم و مؤثری اوله رق بول
ایله معبودات صبره سنده صابعلردر .
شاد و حزن بوا دوره تفکر و محری نیک تظاهرات
و تجلیاتی جنبه هایینه ایرنجه انسانلر آره سنده بیوک برهرج
و صریحی یوک بر مقصد سزاق کورندی .
بوزمانی تشکیل ایدنلر آره سنده بر مدرسه ، بردار التحصیل
آرامق عیشدر بونلر ایچون هر دوولو مآثر انسانیه دن عاری
یالکز شان ظفر اقصای امل بیلنیور ایدی .

مابعدی وار

اقتصادیات

زراعت باقه لری

(مابعد)

سابعاً - زراعت باقه لری معاملات واقعه سیله
اشخاص معینه و محدودیه انحصار ایدن سرمایه
جسمیه نیک کثرت و تکرر تداولی تأمین ایدمه مدیکندن
هر وقت امور جسمیه ، تقابل ایدیه ک نقد
موجوده دن محروم بولمقدن هر یزده هر زمان زراعه
درحک و منتظماً اقراضات اجراسه مقتدر اوله مادی .
کی بعض محللرده بطاقللرک قوریلدلی کی معاملات
نافعه ده کیریمه مدیکندن زراعه مزه ، ملتزمه صحت
و حیات و فائده بخش ایدیه ک معاونت مهده بولمه میور
اراضی مزروعه و نفوس عمومی مزله مساعی عمومی
زراعه مزک نه ده ایتقدار اوله بیلمسنه و نه ده تزیایدنه
خادم اوله بیلور .

زراعت باقه لرنیک شکل اداره سی حکایه ایدلی
سرمایه حاضر سیله بر مؤسسه ملیه و جسمیه حالده
حیات اقتصادی مزه جداً اشتراک و خدمت ایدمه یلمسی
ایچون بوجه آتی تشکیلات و اصلاحات احتیاج واردر .
اولاً معلومدر که افراد بشرک حال انفرادده
الک کوچک احتیاجاتی افادن عاجز و حتی حیات
شخصیه و نسلیه سی محافظه و ادامه دن محروم ایکن
حال اجتماعده بولملری بشریه اولقدر قدرت بخش
اولیور که افراد بشر جمیع حالده طاغری دوریه ک
و کره ارضه شکل دیگر ویره ک قدرتلر ، خارقلر
کوستره بیلور علوم اجتماعیه علماسنک توصیفی
وجهله میلیونلرجه افراد بشرن بر آزاده بولنه رق مبدل
بر عنوان مخصوصک و بر رایت مقدسک جناح
حایه سنده یا شاملرله تولد ایدن قوه عمومی شکل
استبداد اداره دن قوریلوبده طریق ترقیه دخولندن